

УКРАЇНА В КОНТЕКСТІ ІСТОРИЧНОГО РОЗВИТКУ ЄВРОПИ

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни	
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	● Е Природничі науки, математика та статистика
Спеціальність	● Е7 Математика
Освітня програма	Страхова та фінансова математика
Статус дисципліни	Нормативна
Форма навчання	очна(денна)
Рік підготовки, семестр	1курс, осінній семестр
Обсяг дисципліни	2 кредити ЄКТС/ 60 год (Лекційні заняття – 16 год., семінарські заняття -14 год., СР-30 год.)
Семестровий контроль/ контрольні заходи	Залік, модульна контрольна робота
Розклад занять	Лекції (з першого тижня, один раз на два тижні,), Семінарські заняття (з другого тижня, один раз на два тижні після лекції)
Мова викладання	Українська
Інформація про керівника курсу / викладачів	<u>Відповідальний за силабус</u> Д-р іст. наук, професор, каф. історії Костишева Світлана Олександрівна , 097-466-42-91; kostilyeva.svitlana@lil.kpi.ua (голова робочої групи). <u>Лектор, семінарські</u> : професор кафедри історії, д.і.н., професор Хитровська Юлія Валентинівна , 066-216-70-02, Khytrovska.Iuliia@lil.kpi.ua
Розміщення курсу	Курс розміщений на дистанційній платформі «Сікорський» із застосуванням платформ Moodle, Google classroom (код курсу:)

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Навчальна дисципліна «Україна в контексті історичного розвитку Європи» органічно доповнює нормативні освітні компоненти циклу загальної підготовки першого (бакалаврського) рівня вищої освіти у КПІ ім. Ігоря Сікорського та сприяє формуванню у здобувачів наукового світогляду й підвищенню рівня загальної ерудиції.

Оволодіння цією навчальною дисципліною допомагає у:

- вихованні молоді в дусі патріотизму, формуванню гармонійно розвинутої й самостійної у власних судженнях та діях особистості;
- формуванні громадянина – людини, яка спрямовує зусилля на розбудову відкритого громадянського суспільства;
- найповнішому розкритті здібностей студента та забезпеченню пріоритетності загальнолюдських цінностей під час освіти й формування випускника-спеціаліста. Для забезпечення цієї мети в навчальній дисципліні демонструється зв'язок технічних наук та конкретних розробок із загальною культурою людства. Технічний спеціаліст має володіти широким спектром як загальнонаукових, так і специфічних гуманітарних знань. Гуманітаризація освіти є важливим компонентом загальної гуманізації життя суспільства, адаптацією системи освіти до новітніх запитів техносфери;

- набутті знань щодо історичної ролі України у європейському просторі.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Україна в контексті історичного розвитку Європи» є розвиток людського суспільства в межах географічно та історично окреслених регіонів «Європа» й «Україна», в історичних та культурних паралелях його існування в різні історичні періоди.

Визначається місце України в європейському просторі, а історія України постає в соціально-економічному, політичному та культурному вимірах у контексті європейської традиції. Підкреслюється особливе значення системи знань про історичне минуле України та її культуру як стратегічний ресурс у сучасному інформаційному суспільстві в умовах посилення процесів глобалізації.

Вивчення та викладання навчальної дисципліни «Україна в контексті історичного розвитку Європи» розглядається як органічна частина формування фахівця, володіння якою дає змогу реалізувати важливі аспекти професійної діяльності – опанувати моделі толерантної поведінки та стратегії конструктивної діяльності в умовах культурних, мовних, релігійних та інших відмінностей між народами, різноманітності світу й людської цивілізації.

Метою навчальної дисципліни є формування у студентів наукового світогляду на основі історичних фактів і документів, комплексного бачення історичного процесу на території України як складової загальноєвропейського простору; вивчення, узагальнення та систематизація знань про основні сучасні трансформації в Європі з визначенням ролі і місця України в них.

Відповідність програмних компетентностей та результатів навчання. Навчальна дисципліна, як компонент освітньо - професійної програми підготовки бакалавра **забезпечує:**

Інтегральну компетентність – Здатність розв'язувати складні задачі та практичні проблеми у математиці або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів математики, статистики й комп'ютерних технологій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (soft skills):

ЗК 01	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК 03	Знання й розуміння предметної області та професійної діяльності.
ЗК 04	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
ЗК 07	Здатність учитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК 08	Здатність до пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 14	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
ЗК 15	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
ЗК 16	Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.
ЗК 17	Здатність проявляти творчий підхід та ініціативу.

Програмні результати навчання:

ПРН 22	Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні, зберігати моральні, культурні, наукові цінності, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.
--------	--

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

В структурно-логічних схемах освітньо-професійних програм підготовки фахівця першого (бакалаврського) рівня вищої освіти навчальна дисципліна «Україна в контексті історичного розвитку Європи» входить до переліку нормативних дисциплін, спрямованих на формування загальних компетентностей фахівця.

Пререквізити – навчальна дисципліна викладається в 1-му семестрі 1-го курсу навчання з відповідної ОПП першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та не залежить від інших навчальних дисциплін в структурно-логічній схемі освітньої програми. Основою вивчення навчальної дисципліни є базові знання, які студенти набувають у середній школі зі всесвітньої історії, історії України та інших дисциплін.

Постреквізити – дана навчальна дисципліна формує навички / здатність у студентів зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області відповідної ОПП першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

3. Зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Давня історія та Середні віки на європейському континенті.

Вступ.

Тема 1.1. Кам'яна доба, епохи міді й бронзи на території сучасної Європи та України.

Тема 1.2. Епоха античності.

Тема 1.3. Народження середньовічної Європи та особливості її розвитку в ранньому й високому середньовіччі.

Тема 1.4. Ренесанс і реформація у Європі, їх відлуння на українських землях.

Розділ 2. Європа в епоху Нової історії.

Тема 2.1. Епоха абсолютизму і Просвітництва в Європі.

Тема 2.2. Особливості цивілізаційного розвитку України і Європи в XIX ст. Народження націй.

Розділ 3. Україна і Європа в епоху Новітньої історії.

Тема 3.1. Україна і Європа від Першої світової до закінчення Другої світової війни.

Тема 3.2. Біполярний світ. Ідея єдиної Європи в історичній ретроспективі.

Тема 3.3. Сучасна Україна в загальноєвропейському розвитку. Київська політехніка в європейському контексті.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Для підготовки до лекційних, семінарських занять, модульної контрольної роботи використовується базова та додаткова література, яку студент опрацьовує самостійно із застосуванням інтернет-ресурсів та матеріалів Google classroom. За умов дистанційного навчання можна користуватися літературою, яка розміщена у електронному вигляді на університетських та зовнішніх носіях.

4.1 Базова література.

- Україна в контексті історичного розвитку Європи: підручник для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти всіх спеціальностей /** С. Ю. Боева, В. Ю. Бузань, А. А. Кізлова, С. О. Костилева, О. В. Лабур, І. К. Лебедев, Ф.Л.Левітас, А. О. Лихолат, А. І. Махінко, І. С. Тарнавський, С. В. Чолій, Т. В. Шевчук. За ред. д.і.н., проф. С. О. Костилевої. К. : Арт Економі, 2021. 306 с.
<https://ela.kpi.ua/handle/123456789/41918>
- Історія української культури: комплекс навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни** [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. всіх спеціальностей / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: С. О. Костилева, С. Ю. Боева, А. І.

Махінко. – Електронні текстові дані (1 файл: 1.16 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2023. – 135 с. <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/57163>

3. **Україна в історії Європи ХІХ — початку ХХІ ст.: історичні нариси** / За ред. С. В. Віднянського. НАН України. Інститут історії України. – К.: Інститут історії України, 2020. – 814 с. chrome- <http://resource.history.org.ua/book/en/0015027>

4.2. Додаткова література

1. Буглай Н. М. Нова історія країн Західної Європи та Америки. Ч. II: навчально-методичний посібник. Миколаїв: Вид-во А. В. Румянцева, 2021. С. 14–83, 100–111, 115–126. <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi78/0057937.pdf>
2. Горохівський П. І. Вивчення курсу «археологія» у вищій школі. Умань: Жовтий, 2014. С. 30–62. https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/6789/2468/1/Arkheolohiia_Posibnyk.pdf
3. Історія європейської ментальності / за ред. П. Дінцельбахера. Вид. 2 (доп.). К. Літопис, 2019. С. 39–94, 501–538. https://chtyvo.org.ua/authors/Dintselbakher_Peter/Istoriia_evropeiskoi_mentalnosty/
4. Історія української культури. Курс лекцій / Під загальною редакцією доктора історичних наук С. О. Костилюєвої. К. : НТУУ «КПІ», 2010. 336 с. <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/21023>
5. Концепт «Європа» : Навчальний посібник / Ващенко А. В., Гаврилов В. М., Дятлов В. О., Казимір В. А., Кеда М. К., Коваленко О. О., Соломенна Т. В. Чернігів : Десна Поліграф, 2018. С. 6–160, 183–280 <https://surl.li/mbmtou>
6. Міронова І. С. Історичне джерелознавство та українська археографія: навч. посіб. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2017. С. 10–18, 33–60. <https://surl.li/dswvsvf>
7. Орлова Т. В. Сучасна політична історія країн світу. 2-е вид., доп. і переробл. К.; Ніжин: Лисенко, 2017. С. 33–57, 213–230, 342–360. <https://surl.li/bsrmkp/> https://moodle.znu.edu.ua/pluginfile.php/461686/mod_resource/content/1/OrlovaT_pdf_1.pdf
8. Романько І. І. Європейська та євроатлантична інтеграція України: історія, сучасний стан, перспективи. Навчальний посібник. Кропивницький: ЛА НАУ, 2017. С. 11–79. https://dspace.sfa.org.ua/bitstream/123456789/978/1/Romanko_evropeiska.pdf

4.4. Інформаційні ресурси

1. Бібліотека українця. URL : <http://teka.ks.ua/>
2. Ізборник. URL : <http://litopys.org.ua/>
3. Інститут історії України Національної академії наук України. URL : <http://www.history.org.ua/>
4. Історія КПІ. URL : <http://kpi.ua/almamater>
5. Історія становлення відносин Україна-ЄС // Міністерство юстиції. URL : <https://tinyurl.com/qw4xolj>
6. Корнієнко В. О. Україна в Європі і світі. Електронний навчальний посібник. Вінниця : ВНТУ, 2018. URL : <https://multimedia.posibnyky.vntu.edu.ua/mm/Ukraine-EU/index.html>

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Для вивчення навчальної дисципліни заплановано проведення восьми лекційних та семи семінарських занять, під час яких студенти мають виконати модульну контрольну роботу (з 3 - х частин) та дві експрес-контрольні, що можуть включати в себе тестові або творчі завдання (надалі – експрес-контрольні) на платформі «Сікорський».

Під час вивчення навчального матеріалу застосовуються наступні **методи навчання**:

Метод навчання	Рекомендовано при проведенні занять	
	Лекційних	Семінарських
Пояснювально-ілюстративний метод або інформаційно-рецептивний (відеометод у сполученні з новітніми інформаційними	+	+

Метод навчання	Рекомендовано при проведенні занять	
	Лекційних	Семінарських
технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо))		
Словесний метод (лекція, бесіда, інструктаж тощо)	+	+
Наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій)	+	+
Дискусійний метод	+	+
Ділова гра (метод активного творчого навчання)		+
Частково-пошуковий, або евристичний, метод (організація активного пошуку рішення поставлених пізнавальних завдань)		+
Метод проблемного викладу (до викладу матеріалу: ставиться проблема - формується завдання на основі різних джерел і засобів .На занятті розглядається спосіб рішення задачі).		+
Дослідницький метод (самостійна пошукова робота з літературно-інформаційних джерел / завдань тощо та проведення аналізу матеріалу / завдання).		+

Відповідність методів навчання та оцінювання відображені в рейтинговій системі оцінювання, яка передбачає: роботу на 7 семінарських заняттях із 7 запланованих (одна обов'язкова усна доповідь за семестр та активна робота на кожному семінарі), 2 експрес-контрольні (2 тести під час дистанційного навчання), модульна контрольна робота (3 частини) (у вигляді 3 тестів під час дистанційного навчання), підсумковий залік.

Нижче наведено розподіл аудиторних годин за темами курсу, календарний план їх проведення, контрольні заходи та система оцінювання (в таблиці застосовані наступні скорочення: Л.- лекція, С. – семінар, МКР – модульна контрольна робота).

Назви розділів і тем	Лекція		Семінар		Опис занять	СР	Контрольні заходи
	Год.	Тиж.	Год.	Тиж.			
Розділ 1. Давня історія та Середні віки на європейському континенті.							
Тема 1.1. Кам'яна доба, епохи міді й бронзи на території сучасної Європи та України.	2	1	2	2	Л.1. Вступ. Кам'яна доба, епохи міді й бронзи та епоха античності на території сучасної Європи та України.	1,5	Робота на семінарі №1.
Тема 1.2. Епоха античності.					С.1. Вступ. Кам'яна доба, епохи міді й бронзи та епоха античності на території сучасної Європи та України.		
Тема 1.3. Народження середньовічної Європи та особливості її розвитку в ранньому й	2	3	2	4	Л.2. Народження середньовічної Європи та особливості її розвитку в ранньому й високому середньовіччі.	0,5	Робота на семінарі №2.

Назви розділів і тем	Лекція		Семінар		Опис занять	СР	Контрольні заходи
	Год.	Тиж.	Год.	Тиж.			
високому середньовіччі.					С.2. Народження середньовічної Європи та особливості її розвитку в ранньому й високому середньовіччі.	1,5	
Тема 1.4. Ренесанс і реформація у Європі, їх відлуння на українських землях.	2	5	1,4	6	Л.3. Ренесанс і реформація у Європі, їх відлуння на українських землях.	0,5	Робота на семінарі №3.
Модульна контрольна робота за розділом 1.			0,6		С.3. Ренесанс і реформація у Європі, їх відлуння на українських землях.	2	
						1	МКР 1.1.
Разом за розділом 1	6		6			7,0	
Розділ 2. Європа в епоху Нової історії.							
Тема 2.1 Епоха абсолютизму і Просвітництва в Європі.	2	7	2	8	Л.4. Епоха абсолютизму і Просвітництва в Європі.	2	Експрес контроль №1 за матеріалами 1,2,3 семінарських занять (тест під час дистанційного навчання)
					С.4. Епоха абсолютизму і Просвітництва в Європі.	2	
Тема 2.2. Особливості цивілізаційного розвитку України і Європи в XIX ст. Народження націй.	2	9	1,4	10	Л.5. Особливості цивілізаційного розвитку України і Європи в XIX ст. Народження націй.	0,5	Робота на семінарі № 5.
Модульна контрольна робота за розділом 2.			0,6		С.5. Особливості цивілізаційного розвитку України і Європи в XIX ст. Народження націй.	2	
						1	МКР 1.2.
Разом за розділом 2	4		4			8,0	
Розділ 3.							
Тема 3.1. Україна і Європа від Першої світової до закінчення Другої світової війни.	2	10	2	12	Л.6. Україна і Європа від Першої світової до закінчення Другої світової війни.	2	Робота на семінарі №6.
					С.6. Україна і Європа від Першої світової до закінчення Другої світової війни.	2	
Тема 3.2. Біполярний світ. Ідея єдиної Європи	2	13	1,3	14	Л.7. Біполярний світ. Ідея єдиної Європи в історичній ретроспективі.	0,5	Робота на семінарі №7.

Назви розділів і тем	Лекція		Семінар		Опис занять	СР	Контрольні заходи
	Год.	Тиж.	Год.	Тиж.			
в історичній ретроспективі.					С.7. Біполярний світ. Ідея єдиної Європи в історичній ретроспективі.	2	
<i>Модульна контрольна робота за розділом 3.</i>			0,7			1	МКР 1.3.
Тема 3.3. Сучасна Україна в загальноєвропейському розвитку. Київська політехніка в європейському контексті	2	15			Л.8. Сучасна Україна в загальноєвропейському розвитку. Київська політехніка в європейському контексті.	1,5	Експрес контроль №2 за матеріалами 4,5,6,7 семінарів (тест під час дистанційного навчання)
Разом за розділом 3	6		4			9,0	
Залік					За графіком	6	
Разом	16		14			30	

5.1. Лекційні заняття.

Викладач на лекційних заняттях розповідатиме про закономірності становлення та розвитку України в європейському просторі, розкриває соціально-економічні, політичні та культурні прояви європейської традиції.

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань
1.	Вступ. Кам'яна доба, епохи міді й бронзи та епоха античності на території сучасної Європи та України <i>До теми 1. Вступ. Кам'яна доба, епохи міді й бронзи на території сучасної Європи та України</i> <i>Перелік основних питань:</i> 1. Предмет, завдання і методологічні засади дисципліни. 2. Розселення і господарство. 3. Соціальні відносини. 4. Світогляд. <i>До теми 2. Епоха античності.</i> <i>Перелік основних питань:</i> 1. Давньогрецька цивілізація. Розквіт еллінізму. 2. Римська цивілізація, формування основ європейського мислення. 3. Античні міста-колонії Північного Причорномор'я та Криму
2.	Народження середньовічної Європи та особливості її розвитку в ранньому й високому середньовіччі <i>Перелік основних питань:</i> 1. Поняття «Європейське Середньовіччя». Формування ранньосередньовічної Європи (V–IX ст.). Поява Русі. 2. Західноєвропейський політичний процес X–XI ст. і давньоруська державність. Київська Русь у європейському культурно-політичному просторі. 3. Суспільство Високого Середньовіччя і початки централізації держав у Західній Європі (XII–XIII ст.). Роль Галицько-Волинського князівства у політичному процесі Центральної Європи.
3.	Ренесанс і реформація у Європі, їх відлуння на українських землях <i>Перелік основних питань:</i> 1. Європейське Відродження та поширення гуманістичних ідей. 2. Реформація та Контрреформація, релігійні війни.

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань
	3. Особливості суспільного устрою українських земель у складі держав Європи.
4.	Епоха абсолютизму і Просвітництва в Європі <i>Перелік основних питань:</i> 1. Абсолютизм як соціополітичне явище в Європі. Козацька доба в Україні. 2. Революції XVII ст. Просвітництво в Європі. 3. Просвітництво в Україні. Києво-Могилянська академія, її роль у поширенні передових ідей.
5.	Особливості цивілізаційного розвитку України і Європи в XIX ст. Народження націй. <i>Перелік основних питань:</i> 1. Виникнення індустріального суспільства в Європі. Економічна модернізація на українських землях у складі Російської й Австро-Угорської імперій. 2. Становлення сучасних націй у Європі. Ідейно-політичні течії. 3. Національне відродження та націєтворення. Український національний рух.
6.	Україна і Європа від Першої світової до закінчення Другої світової війни <i>Перелік основних питань:</i> 1. Перша світова війна та її відлуння в Європі й Україні. 2. Тоталітарні й авторитарні режими в Європі та Україні. 3. Україна і українці у вирі Другої світової війни.
7.	Біполярний світ. Ідея єдиної Європи в історичній ретроспективі <i>Перелік основних питань:</i> 1. Протистояння між західним та східним блоками в часи холодної війни. 2. Україна у складі СРСР: модернізація за «залізною завісою». 3. Ідея єдиної Європи в історичній ретроспективі
8.	Сучасна Україна в загальноєвропейському розвитку. Київська політехніка в європейському контексті <i>Перелік основних питань</i> 1. Євроінтеграція: від післявоєнного періоду до сьогодення. 3. Передумови, етапи європейської інтеграції України. 4. Міжнародні зв'язки і проекти Київської Політехніки

5.2. Семінарські заняття.

Основні завдання циклу семінарських занять:

Семінарські заняття мають за мету сприяти поглибленому засвоєнню і закріпленню проблемних теоретичних питань навчальної дисципліни; сформувати у студентів вміння працювати з історичною, суспільно-політичною, науковою та навчально-методичною літературою, сприяти розвитку мовної культури, логічного мислення, загальної культури особистості з урахуванням спеціальності, обраної студентом, а також навичок готувати виступи, формулювати та відстоювати свою позицію, брати активну участь у дискусії, робити науково обґрунтовані оцінки досягненням минулого та сучасного рівня історико-культурного розвитку; узагальнювати, критично осмислювати та адекватно оцінювати нагромаджений в історії зарубіжний та вітчизняний історико-культурний досвід.

№ з/п	Назва теми заняття
1.	Вступ. Кам'яна доба, епохи міді й бронзи та епоха античності на території сучасної Європи та України <i>Очікується, що студенти підготують доповідь / презентацію, висловлять власну думку з обґрунтуванням запитань за темами заняття:</i>

№ з/п	Назва теми заняття
	Тема 1. Кам'яна доба, епохи міді й бронзи на території сучасної Європи та України 1. Розселення і господарство. 2. Соціальні відносини. 3. Світогляд.
	Тема 2. Епоха античності 1. Давньогрецька цивілізація. Розквіт еллінізму. 2. Римська цивілізація, формування основ європейського мислення. 3. Античні міста-колонії Північного Причорномор'я та Криму.
2.	Народження середньовічної Європи та особливості її розвитку в ранньому й високому середньовіччі <i>Очікується, що студенти підготують доповідь / презентацію, висловлять власну думку з обґрунтуванням наступних питань</i> 1. Формування ранньосередньовічної Європи (V–IX ст.). Поява Русі. 2. Західноєвропейський політичний процес X–XI ст. і давньоруська державність. Русь у європейському культурно-політичному просторі. 3. Християнство раннього середньовіччя у Європі. Хрестові походи. Запровадження християнства у Київській Русі. Церковна схизма 1054 р. 4. Суспільство Високого Середньовіччя і початки централізації держав у Західній Європі (XII–XIII ст.). Роль Галицько-Волинського князівства у політичному процесі Центральної Європи.
3.	Ренесанс і реформація у Європі, їх відлуння на українських землях <i>Очікується, що студенти підготують доповідь / презентацію, висловлять власну думку з обґрунтуванням наступних питань</i> 1. Європейське Відродження та поширення гуманістичних ідей. 2. Реформація та Контрреформація, релігійні війни. 3. Особливості суспільного устрою українських земель у складі держав Європи.
4.	Епоха абсолютизму і Просвітництва в Європі <i>Очікується, що студенти підготують доповідь / презентацію, висловлять власну думку з обґрунтуванням наступних питань</i> 1. Абсолютизм як соціополітичне явище в Європі. Козацька доба в Україні. 2. Революції XVII ст. Просвітництво в Європі. 3. Просвітництво в Україні. Києво-Могилянська академія, її роль у поширенні передових ідей.
5.	Особливості цивілізаційного розвитку України і Європи в XIX ст. Народження націй <i>Очікується, що студенти підготують доповідь / презентацію, висловлять власну думку з обґрунтуванням наступних питань</i> 1. Виникнення індустріального суспільства в Європі. Економічна модернізація на українських землях у складі Російської й Австро-Угорської імперій. 2. Становлення сучасних націй у Європі. Ідейно-політичні течії. 3. Національне відродження та націєтворення. Український національний рух.
6.	Україна і Європа від Першої світової до закінчення Другої світової війни <i>Очікується, що студенти підготують доповідь / презентацію, висловлять власну думку з обґрунтуванням наступних питань</i> 1. Геополітичне становище Європи та місце українських земель у планах «Великих держав» напередодні Першої світової війни. 2. Українська революція 1917-1921 рр. в епоху розпаду імперій та утворення нових незалежних держав у Європі. 3. Повоєнна відбудова та «Велика депресія» у країнах Західної Європи. 4. Україна та українці у вирі Другої світової війни.
7.	Біполярний світ. Ідея єдиної Європи в історичній ретроспективі <i>Очікується, що студенти підготують доповідь / презентацію, висловлять власну думку з обґрунтуванням наступних питань</i>

№ з/п	Назва теми заняття
	1. Протистояння між західним та східним блоками в часи холодної війни. 2. Україна у складі СРСР: модернізація за «залізною завісою». 3. Ідея єдиної Європи в історичній ретроспективі.

Платформа дистанційного навчання:

Для кращого засвоєння матеріалу навчальної дисципліни в період дистанційної роботи, використовується електронна пошта, платформа дистанційного навчання «Сікорський» на основі системи Google Classroom та платформа для проведення онлайн-зустрічей Google Meet та ZOOM, за допомогою яких:

- спрощується розміщення методичних рекомендацій, навчальних матеріалів, літератури тощо;
- здійснюється зворотній зв'язок зі студентами щодо навчальних завдань та змісту навчальної дисципліни;
- перевіряються і оцінюються виконані завдання;
- ведеться облік виконання студентами плану навчальної дисципліни, дотримання графіку подання навчальних/індивідуальних завдань та їх оцінювання

6. Самостійна робота студента.

Самостійна робота передбачає: підготовку до лекцій та семінарських занять; до участі в обговоренні питань відповідної теми; самоконтроль набутих знань; опрацювання рекомендованих джерел та літератури; створення презентацій (за вимогою) для візуального супроводу доповіді; підготовку до виконання модульної контрольної роботи (передбачено три частини) та експрес-контрольних; підготовку до заліку тощо.

6.1. Теми для самостійного опрацювання – не заплановано.

6.2. Підготовка до лекційних та семінарських занять. Для підготовки до лекційних та семінарських занять студенту необхідно опрацювати заплановану базову та допоміжну літературу, рекомендовані джерела та підготувати матеріал для його обговорення на заняттях. На СР студенту виділяється 18 годин.

6.3. Модульна контрольна робота. На підготовку до МКР відводиться 3 годин СР. Перелік питань для підготовки до МКР надано у **Додатку Б**.

6.4. Експрес-контрольні. На підготовку до двох експрес-контрольних відводиться 3 години. На експрес-контрольні викладач розробляє теми та своєчасно ознайомлює з ними студентів.

6.5. Залік. Залік проводиться в період семестрового контролю на 16 тижні (заліковий тиждень). За результатами набраних рейтингових балів за семестр здобувач отримує залік без додаткових випробувань, якщо сума набраних балів не менша 60. Здобувачі, які виконали всі умови допуску до заліку та мають рейтингові бали від 40 до 59, або бажають підвищити свій результат – складають залікову контрольну роботу.

На підготовку до заліку відводиться 6 годин. Перелік питань для підготовки до заліку надано у **Додатку А**. В період дистанційного навчання залік може бути проведений згідно графіку занять за допомогою Google Classroom та платформи для проведення онлайн-зустрічей Google Meet та ZOOM.

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Студентам рекомендується дотримуватись правил відвідування занять та поведінки на них.

7.1. Правила відвідування занять:

Лекції. Важливо відвідувати лекції, де висвітлюється систематизований навчальний матеріал, демонструються презентації, акцентується увага на основних питаннях визначених тем. Без прослуховування лекційного матеріалу студенту буде складно підготуватися до семінарського заняття, модульної контрольної роботи, виконати експрес-контрольні, підготувати доповідь або тези на студентську наукову конференцію якщо він не буде відвідувати лекції. Відпрацьовувати пропущені лекції не потрібно.

Семінарські заняття. Студентам рекомендується відвідувати семінари, бо остаточний рейтинговий бал значною мірою залежить саме від результатів роботи на семінарських заняттях. Активна участь студента на семінарах є обов'язковою: рейтинг студента значною мірою формуватиметься за результатами його роботи на заняттях. Відсутність на семінарських заняттях або непідготовленість до них призводять до зниження підсумкових балів з навчальної дисципліни.

7.1. Правила виконання завдань:

Опрацьовуючи навчальний матеріал навчальної дисципліни «Україна в контексті історичного розвитку Європи», студенти:

1) на лекціях:

- беруть участь у дискусіях;
- виконують дві експрес-контрольні (із застосуванням тестів на платформі «Сікорський»)).

2) на семінарських заняттях:

- готують доповіді за власним планом на основі вивчення джерел та літератури з обов'язковим посиланням на них. Доповіді бажано супроводжувати власноруч підготовленими презентаціями;
- беруть участь у дискусіях з проблемних питань, роблять власний аналіз та узагальнення наукової інформації;
- обґрунтовують та формулюють власні позиції;
- виконують модульну контрольну роботу (три частини) із застосуванням тестів на платформі «Сікорський».

Завдання та матеріали для проведення експрес-контрольних формуються викладачем на основі навчального матеріалу та подаються у Google Classroom.

7.2. Правила поведінки на заняттях.

Опрацьовуючи матеріал навчальної дисципліни «**Україна в контексті історичного розвитку Європи**» студенти на **лекціях** уважно слухають лектора та за потреби записують важливу інформацію, періодично виконують експрес-контрольні. Допускається діалог між студентами і викладачем.

На семінарських заняттях студенти:

- роблять усні доповіді, демонструють презентації, висловлюють власну думку з питань теми, беруть участь у дискусіях;
- виконують три частини модульної контрольної роботи із застосуванням тестів на платформі «Сікорський».

Під час пошуку інформації в мережі Інтернет рекомендується використовувати надійні й перевірені джерела. Робота студента передбачає участь у інтерактивних формах організації навчального заняття (надання відповідей на запитання, які були поставлені викладачем або студентами). Очікується, що кожен студент має бути готовим з усіх питань плану семінару, доповнюватиме доповіді інших студентів та висловлюватиме власну думку під час тематичних обговорень. Студентам дозволяється користуватися власними письмовим нотатками й

конспектами. Допускається використання ноутбуків, планшетів, телефонів для реалізації навчальних цілей. При цьому варто намагатися висловлювати думку самостійно, а не зачитувати чужі тексти. Викладач критично аналізує виголошені доповіді, коментує допущені помилки, модерує дискусії між студентами.

Тематика лекцій і семінарів висвітлена у робочій програмі дисципліни (силабусі), яка розміщена в Електронному кампусі, на вебсайті кафедри, платформі «Сікорський» (Google Classroom).

7.3. Заохочувальні та штрафні бали

Заохочувальні бали

Студентів заохочують до науково-дослідницької роботи та оприлюднення її результатів, зокрема до участі у Всеукраїнській студентській науково-практичній конференції "Україна: історія, культура, пам'ять", яку щорічно організовує кафедра історії КПІ ім. Ігоря Сікорського. Тези, виголошені на конференції з тематики навчальної дисципліни оцінюються максимум + 10 балів. Студенти разом із викладачем визначаються з темою тез, доступними джерелами та літературою. Також під керівництвом викладача студенти ознайомлюються з вимогами оформлення та подають тези на конференцію.

Заохочується участь студентів у щорічній олімпіаді з «Історії України» (за умови більше 80% правильних відповідей + 8 балів).

Виконання творчого завдання (написання есе за рекомендованою викладачем кінострічкою (**Додаток С**) (максимум + 8 балів).

Згідно п.2.7. Положення (<https://osvita.kpi.ua/node/37>) сума заохочувальних балів не може перевищувати 10% рейтингової шкали.

Штрафні бали нараховуються за:

- невчасне виконання МКР (без поважних причин) – 5 балів;
- порушення політики доброчесності (використання матеріалу без відповідних посилань, подання чужої роботи як своєї) – 8 балів.

Згідно п.2.7. Положення (<https://osvita.kpi.ua/node/37>) сума штрафних балів не може перевищувати 10% рейтингової шкали

7.4. Політика крайніх термінів та перескладань.

Опрацювання пропущеного лекційного матеріалу відбувається шляхом посиленої підготовки до семінарських занять. Пропущені семінарські заняття можна відпрацювати на консультаціях - відповісти на питання пропущених семінарів або підготувати письмову роботу. Для перескладання пропущених модульних контрольних робіт, експрес-контрольних, інших пропущених заходів студенту потрібно звернутися до викладача, який організує перескладання та відпрацювання у визначений ним термін.

Здобувач, який виконав пропущені контрольні заходи та відповів на питання викладача, отримуватиме відповідні бали до рейтингу, залежно від якості відповідей та виконання завдання.

7.5. Політика університету

Академічна доброчесність.

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>

Норми етичної поведінки.

Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (РСО)

Поточний контроль: здійснюється під час навчальних занять і має на меті перевірити рівень підготовки студентів до навчальних занять. Під час семінарів проводиться опитування здобувачів освіти з питань теми. Модульна контрольна робота розділена на три частини та проводиться за підсумком кожного розділу навчальної дисципліни. Експрес-контрольні організовуються під час лекцій двічі за семестр.

Календарний контроль: проводиться двічі за семестр як моніторинг поточного стану виконання вимог силабусу. Є два можливих результати календарного контролю: атестований (а) та неатестований (н/а). Результат залежить від кількості набраних балів на момент проведення календарного контролю відповідно до вимог КПП ім. Ігоря Сікорського.

Критерій			Перша атестація	Друга атестація
Термін атестації			8-ий тиждень	14-ий тиждень
Умови отримання атестації	Поточний рейтинг		≥ 20 балів	≥ 40 балів
	Поточний контрольний захід	Експрес-контрольна №1	+	+
		Експрес-контрольна №2	–	–
				–
		МКР 1.1	+	+
		МКР 1.2	–	+
		МКР 1.3	–	–
	Семінарські заняття	№№ 1-3	+	+
		№№ 4-6	–	+
		№ 7	–	–

Семестровий контроль: залік

Система оцінювання (поточний контроль)

Рейтинг студента з дисципліни складається з балів, що отримуються за:

- 1) Два експрес-контролі протягом 10 хв.;
- 2) роботу на 7 семінарських заняттях;
- 3) модульну контрольну роботу (три частини).

Система оцінювання контрольних заходів :

№ з/п	Контрольний захід	%	Ваговий бал	Кількість	Всього
1.	Робота на семінарських заняттях	16	16	7	16
2.	Модульна контрольна робота	54	54	1	54
3.	Контроль залишкових знань на лекційних заняттях	30	15	2	30
	Всього	100			100

1. Робота на семінарських заняттях

Робота студента складається із однієї обов'язкової усної доповіді за семестр із питань, винесених на семінарські заняття (максимальна кількість балів за усну доповідь становить 9 балів) та активної роботи на семінарах, що передбачає доповнення матеріалу, виголошеного основним доповідачем, запитання до доповідача, висловлення аргументованої власної позиції з дискусійних питань тощо (1 бал за кожне із 7 передбачених семінарських занять: 1 x 7 = 7 балів). Максимальна кількість балів за роботу на семінарських заняттях становить 16 балів.

Усна відповідь студента оцінюється за такими критеріями:

«відмінно» – повна правильна відповідь (не менше 95% потрібної інформації) та наявність презентації – 9 балів;

«дуже добре» – достатньо повна відповідь (не менше 85% потрібної інформації) або повна відповідь з незначними неточностями, наявність презентації – 8 балів;

«добре» – неповні відповіді (не менше 75% потрібної інформації) та незначні помилки, наявність презентації – 7 балів;

«задовільно» - неповні відповіді (не менше 60% потрібної інформації), значні помилки, відсутність презентації – 6 балів;

«незадовільно» – незадовільна відповідь, відсутність презентації – 0 балів.

Якщо студент, за об'єктивних умов (відсутність світла, Інтернету тощо), не зможе усно виголосити доповідь і показати презентацію, він надсилає її викладачу для перевірки (на пошту, в групу в Телеграм), але не пізніше, ніж через три дні після проведення відповідного семінару.

2. Модульна контрольна робота

Модульна контрольна робота складається з 3 частин.

Ваговий бал однієї частини МКР – 18 балів. Максимальна кількість балів за МКР становить – 18 балів *3частини МКР - 54 бали.

Критерій оцінювання однієї частини МКР (у вигляді письмових завдань):

«Відмінно»: відповіді повні та правильні (не менше за 90% потрібної інформації)	18-17 балів
«Дуже добре»: достатньо повна відповідь (не менше 85% потрібної інформації) або повна відповідь з незначними неточностями	16-15 балів
«Добре»: достатньо повні відповіді (не менше за 75% потрібної інформації) або незначні помилки	14 – 13 балів
«Задовільно»: неповні відповіді (не менше 65% потрібної інформації)	12 балів
«Достатньо»: неповні відповіді (не менше за 60% потрібної інформації), значні помилки	11 балів
«Незадовільно»: відповіді відсутні або невірні (менше за 60% потрібної інформації)	0 балів

Під час дистанційного навчання кожна частина МКР виконується у вигляді тесту, який складається із **18** питань, кожна вірна відповідь оцінюється в 1 бал, невірна – 0 балів.

За об'єктивних умов (відсутність світла, Інтернету тощо) передбачена заміна тестів (3 частини МКР) на виконання трьох альтернативних завдань за матеріалами лекцій (розміщуються у Google Classroom). Максимальна кількість балів за три таких завдання становить 54 бали, по 18 балів за кожне. Термін виконання альтернативного завдання: не пізніше, ніж через тиждень від дати запланованого виконання певної частини МКР.

4. Контроль залишкових знань на лекційних заняттях

Контроль залишкових знань проводиться на 2 лекційних заняттях у формі експрес-контролів (тести під час дистанційного навчання) протягом 10 хв.

Ваговий бал одного експрес-контролю становить – 15 балів. Максимальна кількість балів за контроль становить – 15 балів *2контролі – 30 балів.

Критерій оцінювання одного експрес-контролю в текстовому форматі (письмове завдання):

«Відмінно»: повна відповідь (не менше за 90% потрібної інформації), надані відповідні обґрунтування та особистий погляд на проблему	15-14 балів
«Дуже добре»: достатньо повна відповідь (не менше 85% потрібної інформації) або повна відповідь з незначними неточностями	13-12 балів
«Добре»: достатньо повна відповідь (не менше за 75% потрібної інформації), або незначні помилки	11 балів
«Задовільно»: неповні відповіді (не менше 65% потрібної інформації)	10 балів
«Достатньо»: неповна відповідь (не менше за 60% потрібної інформації), значні помилки	9 балів
«Незадовільно»: відповідь відсутня або невірна (менше за 60% потрібної інформації)	0 балів

Під час дистанційного навчання виконуються два обов'язкових тести (замість 2 експрес-контролів у вигляді письмових робіт). Кожен тест складається з 15 питань, кожна вірна відповідь оцінюється в 1 бал, невірна – 0 балів.

Якщо студент, за об'єктивних обставин (відсутність світла, Інтернету тощо), не зміг написати тест, він замінюється виконанням альтернативних завдань (розміщуються у Google Classroom). Альтернативне завдання максимально оцінюється у 15 балів. Термін виконання альтернативного завдання: не пізніше, ніж через тиждень від дати запланованого виконання тесту.

Умови допуску до семестрового контролю: наявність не менше 40 балів та виконання всіх частин МКР не менше, ніж на «достатньо».

Залік отримується студентом без додаткових випробувань, якщо сума набраних балів не менша за 60. Студент, який у семестрі отримав більше 60 балів, але бажає підвищити свій результат, може взяти участь у заліковій контрольній роботі або опитуванні по питаннях до заліку. У цьому разі остаточний результат складається із балів, що отримані на заліковій контрольній роботі або при опитуванні.

Здобувачі, які виконали всі умови допуску до заліку та мають рейтингову оцінку менше 60 балів, складають залікову контрольну роботу. Остаточний результат складається із балів, що отримані на заліковій контрольній роботі.

Залікова контрольна робота або опитування проводиться на останньому за розкладом занятті.

Залікова робота оцінюється із 100 балів та складається з двох питань. (максимальна кількість балів за 1 питання складає 50 балів)

Критерій оцінювання залікового питання

«Відмінно»: повна відповідь (не менше за 90% потрібної інформації)	50-45 балів
«Дуже добре»: достатньо повна відповідь (не менше 85% потрібної інформації) або повна відповідь з незначними неточностями	44-42 балів
«Добре»: відповідь на питання в цілому розкрито (не менше за 75% потрібної інформації)	41-38 балів
«Задовільно»: неповна відповідь (не менше 65% потрібної інформації)	37-33 балів
«Достатньо»: неповна відповідь (не менше за 60% потрібної інформації), значні помилки	32-30 балів
«Незадовільно», неповна відповідь (менше за 60% потрібної інформації) або відповідь відсутня	0 балів

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

<i>Кількість балів</i>	<i>Оцінка</i>
100–95	Відмінно
94–85	Дуже добре
84–75	Добре
74–65	Задовільно
64–60	Достатньо
Менше за 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

Для того, щоб отримати найвищий рейтинг, студенту потрібно брати активну участь у семінарських заняттях, виголошувати належно підготовлені й аргументовані усні доповіді з семінарських питань, активно доповнювати відповіді інших студентів, чітко й логічно висловлювати власну позицію з дискусійних питань, своєчасно виконувати МКР (три частини) та 2 експрес-контролі (2 тести під час дистанційного навчання). **Студенту дається одноразова можливість виконати МКР та експрес-контролі.**

До зниження рейтингу студента призводить: невиконання МКР та експрес-контролів; неналежна підготовка до семінарів; неточності, неповнота, помилки у відповідях чи ґрунтування на не достовірних історичних джерелах.

Студент може оскаржити оцінку викладача, подавши відповідну скаргу викладачу не пізніше наступного дня після ознайомлення студента з виставленою оцінкою. Скарга розглядатиметься за процедурами, встановленими університетом <https://osvita.kpi.ua/node/182>.

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента).

Рекомендований перелік питань до семестрового контролю (заліку) надані в **додатку А** до силабусу.

Рекомендований перелік завдань на МКР надано в **додатку Б** до силабусу.

Перелік тем на експрес-контрольні викладач заздалегідь оголошує студентам (під час дистанційного навчання виконуються тести).

При наявності у студента документів підтверджуючих його участь у олімпіадах та наукових конференціях (міських, міжміських, Всеукраїнських тощо) за темою семінарського заняття або розділу навчальної дисципліни викладач може зарахувати як результат навчання за відповідним фрагментом змісту навчальної дисципліни. Додаткова валідація даних результатів неформального навчання не передбачається (згідно п. 2.2. Положення про визнання в КПП ім. Ігоря Сікорського результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті <https://osvita.kpi.ua/node/179>).

Позааудиторні заняття.

Можлива участь студентів у:

- науково-дослідницькій роботі та оприлюдненні її результатів, зокрема, на Всеукраїнській студентській науково-практичній конференції "Україна: історія, культура, пам'ять", яку щороку проводить кафедра історії та інших;
- діяльності студентського гуртка наукового спрямування «Клуб шанувальників історії»;
- олімпіаді з історичних дисциплін в тому числі з «Історії України», що проводиться на кафедрі історії.

Дистанційне навчання.

Можливе синхронне та асинхронне дистанційне навчання з використанням платформи для відео-конференцій (Google Meet) та освітньої платформи дистанційного навчання «Сікорський» (Google Classroom).

Інклюзивне навчання.

Допускається.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус) складено:

Зав. кафедри історії, д.і.н., професор Світлана КОСТИЛЄВА (голова робочої групи)

Професор кафедри історії, д.і.н., професор Юлія ХИТРОВСЬКА

Ухвалено кафедрою історії (протокол № 14 від 18 червня 2025р.)

Погоджено Методичною комісією ФММ (№ __ від __.червня 2025р.)

Перелік питань до семестрового контролю (заліку)

Зразок залікового білету

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ ім. ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»

Рівень вищої освіти

першого (бакалаврського)

(назва ступеня)

Спеціальність

Е7 Математика

(код і назва напрямку підготовки)

Освітня програма

Страхова та фінансова математика

(код і назва спеціальності)

Навчальна дисципліна

Україна в контексті історичного розвитку Європи

(назва)

ЗАЛІКОВИЙ БІЛЕТ № ____

1 Питання з I блоку питань

2 Питання з II блоку питань

Затверджено на засіданні кафедри

Історії

(назва кафедри)

Протокол №

від

« »

202

р.

Завідувач кафедри історії

(підпис)

(Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

ПИТАННЯ для формування залікових білетів *

Питання I з блоку питань.

1. Розкрийте предмет, завдання і методологічні засади навчальної дисципліни «Україна в контексті історичного розвитку Європи».
2. Порівняйте спільне та відмінне у періодизації історичного розвитку України та Європи.
3. Охарактеризуйте суспільний поділ праці як історичну категорію. Розкрийте зміст Першого та Другого суспільних поділів праці.
4. Розкрийте особливості розвитку культури та побуту первісних людей на Європейському континенті.
5. Проаналізуйте причини Великої грецької колонізації VIII – VI ст. до н.е. та її вплив на розвиток суспільства на території України та всієї Європи.
6. Покажіть вплив античної суспільно-політичної організації на розвиток Північного Причорномор'я: порівняйте типи та структуру політичного устрою грецьких полісів.
7. Проаналізуйте причини перетворення Римської республіки в потужну імперію та покажіть вплив римських завоювань на суспільно-економічний розвиток європейського суспільства.
8. Розкрийте передумови та наслідки розколу Римської імперії на Східну та Західну.
9. Охарактеризуйте ранньохристиянські вірування та процес становлення християнства як державної релігії Римської імперії.
10. Проаналізуйте основні причини та наслідки розпаду Римської імперії.
11. Розкрийте наслідки Великого переселення народів для розвитку Європи.
12. Проаналізуйте структуру соціального устрою ранньофеодальних держав Західної Європи.
13. Оцініть діяльність Карла Великого та його вплив на розвиток Франкської імперії.
14. Висвітліть та проаналізуйте основні концепції, які існують у сучасній історичній науці щодо проблеми етнічного походження Київської Русі.

15. Охарактеризуйте соціальну структуру і суспільні відносини ранньофеодальної держави Київська Русь в системі загальноєвропейського розвитку.
16. Розкрийте зміст реформ Володимира Великого та Ярослава Мудрого в контексті загальноєвропейських тенденцій.
17. Проаналізуйте передумови об'єднання Галичини і Волині в єдину державу, дайте характеристику етапам її політичного розвитку (1199-1340 рр.).
18. Проаналізуйте причини та наслідки Церковної схизми 1054 р.
19. Порівняйте культуру та побут середньовічних країн Західної Європи та Київської Русі.
20. Розкрийте основні риси епохи Відродження та їх прояв у розвитку науки і техніки у Європі.
21. Розгляньте передумови та історичне значення Великих географічних відкриттів.
22. Здійсніть порівняльний аналіз Реформаційного та Контрреформаційного рухів у Європі у XVI – XVII ст..
23. Покажіть динаміку розвитку соціальної структури та соціальних відносин на українських землях в період литовської та польської доби.
24. Проаналізуйте причини Національно-визвольної війни під проводом Богдана Хмельницького та охарактеризуйте етапи становлення та розвитку Української козацько-гетьманської держави.
25. Простежте зміни у соціальній структурі українського суспільства XIV–XVIII ст.
26. Розкрийте суть абсолютизму як соціополітичного явища та особливості його розповсюдження у Європі.
27. Охарактеризуйте основні ідеї просвітників та їх вплив на духовне життя європейського суспільства середини XVII–XVIII ст.
28. Проаналізуйте причини Великої французької революції кінця XVIII ст.
29. Охарактеризуйте основні етапи Великої французької революції кінця XVIII ст.
30. Розкрийте роль Наполеона Бонапарта в історії з огляду на події Великої французької революції кінця XVIII ст. та Наполеонівські війни 1796–1815 рр.

Питання II з блоку питань.

1. З'ясуйте місце України у військово-політичних планах Наполеона під час російської кампанії 1812-1814 рр.
2. Простежте процес зародження масонського руху у Європі та особливості його поширення на українські землі.
3. Проведіть аналіз рішень Віденського конгресу 1815 р. та покажіть їх наслідки для міжнародних відносин та світової політики першої половини XIX ст.
4. Розкрийте суть Першого промислового перевороту та його соціальні та економічні наслідки у країнах Європи. Проаналізуйте особливості становлення індустріального суспільства на українських землях.
5. Проаналізуйте особливості та наслідки буржуазно-демократичної революції в європейських країнах у 1848-1849 рр. та її вплив на розвиток західноукраїнських земель. Розкрийте зміст визначення «Весна народів».
6. Здійсніть порівняльний аналіз соціальних перетворень на українських землях в складі Російської та Австрійської (з 1867 р. Австро-Угорської) імперій в другій половині XIX – на початку XX ст.
7. Розкрийте суть понять «колоніалізм» та «імперіалізм». Покажіть етапи розповсюдження явища колоніалізму на прикладі Європейських держав.
8. Охарактеризуйте процес об'єднання Німеччини та Італії в другій половині XIX ст.
9. Обґрунтуйте передумови створення українських політичних партій на початку XX ст., охарактеризуйте програмові засади найбільш впливових з них.
10. Поясніть суть «українського питання» в європейській міжнародній політиці напередодні Першої світової війни.
11. Охарактеризуйте систему міжнародних відносин в Європі напередодні Першої світової війни.
12. Зробіть порівняльний аналіз перебігу подій на Східному та Західному театрах воєнних дій Першої світової війни.
13. Проаналізуйте становище українських земель в період національно-визвольних змагань 1917-1921 рр.

14. Розкрийте переваги та недоліки Версальсько-Вашингтонської системи міжнародних відносин.
15. Розгляньте особливості участі європейських країн у відбудові Німеччини після Першої світової війни та оцініть дієвість планів Дауеса та Юнга.
16. Розкрийте причини приходу до влади націонал-соціалістів в Німеччині та фашистів в Італії у 1920–1930-х рр.
17. Порівняйте становище українських земель у складі СРСР та західноукраїнських земель у міжвоєнний період.
18. Охарактеризуйте систему міжнародних відносин в Європі напередодні Другої світової війни.
19. Розкрийте суть «українського питання» в європейській політиці напередодні Другої світової війни.
20. Охарактеризуйте нацистський окупаційний режим на українських землях в роки Другої світової війни та проаналізуйте його наслідки.
21. Розкрийте основні характеристики Ялтинсько-Потсдамської системи міжнародних відносин та з'ясуйте причини біполярності повоєнного світу.
22. Проаналізуйте причини виникнення та розгортання «холодної війни» та протистояння військово-політичних блоків у Європі.
23. Розкрийте причини та наслідки розпаду СРСР.
24. Проаналізуйте здобутки та недоліки соціальної політики України періоду незалежності.
25. Розкрийте основні передумови та етапи європейської інтеграції України.
26. Проаналізуйте передумови заснування Київського політехнічного інституту та його становлення протягом 1898–1920 рр.
27. Охарактеризуйте діяльність Київського політехнічного інституту у міжвоєнний період.
28. Дослідіть процес організації навчання та основні напрями науково-дослідної роботи у Київській політехніці у період розгортання науково-технічної революції.
29. Розкрийте діяльність видатних викладачів-науковців, студентів Київської політехніки в 1860-ті – 1880-ті рр. та покажіть значення їх наукових досягнень для розвитку науки і техніки.
30. Проаналізуйте особливості розвитку КПІ імені Ігоря Сікорського в сучасних умовах.

МОДУЛЬНА КОНТРОЛЬНА РОБОТА

з навчальної дисципліни

УКРАЇНА В КОНТЕКСТІ ІСТОРИЧНОГО РОЗВИТКУ ЄВРОПИ

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ступеня «бакалавр»

форма навчання

денна

Після завершення кожного з трьох тематичних модулів студентам дається одноразова можливість написати МКР. Викладач визначає форму та зміст МКР.

В умовах дистанційного або змішаного навчання викладач може запропонувати лише тестові завдання.

ОРІЄНТОВНІ ЗАВДАННЯ до МКР 1.1. з Розділу 1. Давня історія та Середні віки на європейському континенті

Тестові завдання та проблемне питання формуються з таких блоків:

Кам'яна доба, епохи міді й бронзи на території сучасної Європи та України.

1. Якими були основні переваги й недоліки привласнювального способу господарювання?
2. Через які досягнення неолітичної революції поширювались по Європі нерівномірно?
3. Що посприяло поширенню обміну матеріальними цінностями в епохи міді та бронзи?
4. Які проблеми постають перед науковцями під час реконструкції суспільних відносин доби палеоліту?
5. Що найбільше змінилося в соціальних відносинах неоліту порівняно з мезолітом?
6. Які пам'ятки допомагають оцінити рівень суспільної організації доби міді та бронзи?
7. Чому інформація про світогляд неандертальців викликає так багато дискусій серед науковців?
8. Які елементи світогляду збереглися з часів палеоліту після неолітичної революції?
9. Про що свідчить ускладнення релігійних ритуалів доби енеоліту та бронзи?

Епоха античності.

1. Чому потужні та самостійні общини-поліси виникли саме в Стародавній Греції?
2. Надайте характеристику афінській рабовласницькій демократії в період її розквіту (V ст. до н. е.).
3. У чому полягає сутність еллінізму?
4. Визначте зміст боротьби патриціїв і плебеїв у Римі в середині V ст. до н. е.
5. Розкрийте головний зміст реформ Тиберія і Гая Грахів та їхню соціально-політичну спрямованість.
6. Вкажіть причини падіння Римської республіки та встановлення принципату Августа.
7. Назвіть основні причини та періодизацію грецької колонізації Північного Причорномор'я та Криму.
8. Визначте центри грецької колонізації Північного Причорномор'я та Криму.
9. Вкажіть особливості політичного устрою античних міст-колоній Північного Причорномор'я та Криму.

Народження середньовічної Європи та особливості її розвитку в ранньому й високому середньовіччі.

1. Визначте політичні, соціально-економічні чинники формування Європи як історичного феномену в добу раннього Середньовіччя (V–IX ст.).
2. Розкрийте роль церкви у творенні ранньосередньовічних європейських суспільств і

культури.

3. Охарактеризуйте розселення слов'ян: хронологія, територія, перші слов'янські держави.
4. Проаналізуйте основні риси феодального ладу Західної Європи на кінець XI ст.
5. Яку роль виконували цехи і гільдії у розвитку середньовічних міст?
6. Охарактеризуйте вектори зовнішніх зв'язків Київської Русі кінця X – середини XIII ст.
7. Розкрийте участь галицьких і волинських князів в політичних процесах Центральної Європи.
8. Дайте характеристику наслідкам монгольського завоювання Русі.
9. Яким був внесок середньовіччя в розвиток європейської цивілізації?

Ренесанс і реформація у Європі, їх відлуння на українських землях.

1. Які фактори сприяли появі ранньокapіталістичних відносин у Європі?
2. Визначте політичні, соціальні та культурні відмінності епохи Ренесансу від Середньовіччя.
3. Якими були причини поширення реформаційного руху?
4. В чому полягали особливості впливу Реформації на українських землях?
5. У чому проявився розклад феодальних відносин у західноєвропейських країнах?
6. Чим, на вашу думку, обумовлювалося складання національних держав у країнах Західної Європи?
7. Які фактори сприяли поширенню османської експансії на південнослов'янські землі?
8. Що сприяло формуванню шляхетської республіки в Польському королівстві?
9. Якими були причини експансії на українські землі Литви та Польщі?
10. Чим найбільше відрізнялися заходи литовської й польської влади в українських землях?
11. Які причини занепаду Візантійської імперії були основними?
12. Як, на вашу думку, вплинуло на геополітичну ситуацію в Європі падіння Візантії?

ОРІЄНТОВНІ ЗАВДАННЯ до МКР 1.2. з Розділу 12. Європа в епоху Нової історії
Тестові завдання та проблемне питання формуються з таких блоків:

Епоха абсолютизму і Просвітництва в Європі.

1. Які історичні обставини призвели до появи абсолютизму?
2. В чому полягали особливості англійського абсолютизму?
3. За яких обставин розпочалася козацька доба в Україні?
4. Які причини призвели до Англійської буржуазної революції 1640–1660 рр.?
5. Що спільного між Англійською революцією та революційними подіями в Україні в XVII ст.?
6. Які головні завдання ставили перед собою представники європейського Просвітництва?
7. Як розповсюджувалися ідеї Просвітництва в Україні?
8. Який навчальний заклад у Києві передував появі Києво-Могилянської академії?
9. Які видатні українські діячі навчалися у Києво-Могилянській академії?

Особливості цивілізаційного розвитку України і Європи в XIX ст. Народження націй.

1. У чому суть промислового перевороту?
2. Визначте нові явища, які виникли в економічному устрої українських губерній.
3. Зробіть порівняльний аналіз відмінностей економічного розвитку українських земель, які входили до складу Російської та Австро-Угорської імперій.
4. Вкажіть основні причини зародження націй в Європі.
5. Проаналізуйте формування та еволюцію основних ідейно-політичних течій XIX ст.: консерватизм, лібералізм, націоналізм, соціалізм тощо.
6. У чому полягала особливість українських політичних течій?
7. Охарактеризуйте причини українського національного відродження.
8. Яке історичне значення діяльності Кирило-Мефодіївського товариства?
9. Якими були головні наслідки співпраці між діячами українського відродження по різні боки

російсько-австрійського кордону?

ОРІЄНТОВНІ ЗАВДАННЯ до МКР 1.3. з Розділу 3. Україна і Європа в епоху новітньої історії

Тестові завдання та проблемне питання формуються з таких блоків:

Україна і Європа від Першої світової до закінчення Другої світової війни.

1. Охарактеризуйте витоки та природу міжнародних криз і конфліктів на початку XX ст. Назвіть причини загострення міжнародної обстановки.
2. Опишіть і проаналізуйте хід створення Антанти.
3. Якими були основні напрямки гонки озброєнь на початку XX ст.?
4. Проаналізуйте утворення нових незалежних держав на теренах Центральної та Південно-Східної Європи в міжвоєнний період.
5. Які об'єктивні та суб'єктивні фактори сприяють встановленню того чи іншого політичного режиму, зокрема тоталітарного й авторитарного?
6. Проаналізуйте дипломатичні відносини країн Центральної та Південно-Східної Європи з Радянським Союзом у міжвоєнний період.
7. Охарактеризуйте нацистський окупаційний режим у європейських країнах і на окупованій території СРСР.
8. Охарактеризуйте основні течії Руху опору проти нацистського окупаційного режиму.

Біполярний світ.

1. Проаналізуйте формування зовнішньополітичної стратегії Заходу щодо СРСР після завершення Другої світової війни.
2. Коли було створено НАТО й ОВД? Які країни входили до їх складу в часи холодної війни?
3. Розкажіть про причини виникнення та перебіг Карибської кризи.
4. Які країни володіли ядерною зброєю в часи холодної війни?
5. Розкажіть про накопичення та скорочення ядерних озброєнь під час холодної війни.
6. Охарактеризуйте передумови виникнення та особливості перебігу розрядки міжнародної напруженості в 1970-х рр.
7. Яке місце в міжнародних відносинах часів холодної війни займала німецька проблема?
8. Коли й чому припинив існування східний блок? Які це мало наслідки?
9. Поясніть твердження сучасних українських істориків, що «після смерті Й. Сталіна використання масового терору як методу державного управління стало неможливим» (О. Бажан, С. Білокінь, В. Даниленко та ін.). До яких методів вдавалися керівники СРСР проти інакодумців?
10. Виділіть позитивні і негативні наслідки хрущовських реформ для Української РСР. В чому проявилися їх суперечливість і непослідовність? Як це пов'язано з холодною війною?
11. Охарактеризуйте особливості розвитку опозиційного руху в УРСР у різні періоди після Другої світової війни.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДО ПЕРЕГЛЯДУ КІНОСТРІЧОК

1. «ЧЕРВОНІЙ» (Україна, 2017 р., режисер Заза Буадзе)
2. «КРУТИ. 1918» (Україна, 2019 р., режисер Олексій Шاپарев)
3. «ЗАХАР БЕРКУТ» (США-Україна, 2019р., режисери Ахтем Сеїтаблаєв та Джон Вінн)
4. «ГЕТЬМАН» (Україна, 2015 р., режисер Валерій Ямбурський)
5. «ДОВБУШ» (Україна, 2023 р., режисер Олесь Санін)
6. «ВОГНЕМ І МЕЧЕМ» (Польща, 1999 р., режисер Єжи Гоффман)
7. «ЛЕТЯТЬ ЖУРАВЛІ» (СРСР, 1957 р., режисер Михайло Калатозов)
8. «МОВЧАННЯ МОРЯ» (Франція-Бельгія, 2004 р., режисер П'єр Бутрон)
9. «ПАМ'ЯТАЙ ІМ'Я СВОЄ» (СРСР-Польща, 1974 р., режисер Сергій Колосов)
10. «МЕРТВІЙ СЕЗОН» (СРСР, 1968 р., режисер Сава Куліш)